

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár
egy negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 265. szám, özv. Fried Józsefné urnó
házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket
és nyilvántartási közleményeket a kiadóhivatal mérésélt
árjegyzék szerint számít.

Szeged vármegye.

Szentes, 1890. szept. 18.

A közelmúlt napokban, rövid egymásutánban három hirlapi cikkely jelent meg, melyek mindenike, többé-kevésbé Szeged vármegye létesítésének eszméjével foglalkozott.

E cikkelyek közül, amelyek főleg a mi érdeklődésünket kell hogy teljes mértékben lekössék, kétségtelenül a legfontosabb és legnyomatékosabb az, mely a kormányhoz közel álló „Nemzet” című budapesti politikai napilap f. évi 253-ik számában „A területi rendezés kérdéshöz” címmel látott napvilágot s amely Tibád Antal volt belügyminiszteri államtitkárt vallja szerzőjének.

Nagyfontosságú reánk nézve e cikkely, nem pusztán írójának kiváló egyénisége következtében, nem pusztán azért, mert éppen Tibád Antal volt az, aki belügyi államtitkársága idején a közigazgatási államosításának első nagy koncepcióját elkészítette, hanem: mert e kiváló közigazgatási kapacitás Szeged-megye létesítésének eszméjével kapcsolatban, vármegyénkről: Csongrád vármegyéről — bár statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy egyike a legkisebbeknek, olyan módon emlékezik meg, mely jörfórman biztosítékot nyújt arra nézve, hogy az immár elodázhatatlan és végleges új területi beosztás nemcsak hogy el nem fogja metszeni e történelmi múltú vármegye életerét, de sőt ellenkezőleg — mintegy a sorok közt csillan ez át — vármegyénk majdan megerősödvé, meggyógyodva kerül Magyarország jövő hivatalos térképére.

Kétségtelen, hogy a területi rendezés kérdése a közigazgatási reformmal kapcsolatban, ennek mintegy bevezetőjéül kell hogy véglegesen elintéztessék s a mikor e területi rendezés ideje elkövetkezik, kétségtelen az is, amit Tibád Antal mond: hogy Szegednek, „melynek a déli vidékekre is kiható országos fontosságát csak nemrégiben is oly ékesszólan rajzolta az igazságügyminiszter” — ennek a Szegednek szintén vármegyei székhelylyé kell válnia épp úgy, hogy vármegyei székhely minden más nagyobb vidéki gócpontunk: Nagyvárad, Temesvár, Debrecen, Arad, Pozsony stb.

Ezt hangsúlyozza, Tibád cikkelyére támaszkodva, már két ízben a „Szegedi Híradó” is és mi annál nagyobb örömmel nézzük e tekintélyes szegedi lap nekibuzdulását, mert mindenben egyetértünk vele egy bizonyos pontig — addig t. i., amíg Tibád cikkéből, vármegyénk rovására és az alakítandó Szeged vármegye előnyére hamis következtetést

nem von, amely mentségét találja ugyan a lokálpatriótizmusban, de amelyet mi észrevétel nélkül nem hagyhatunk.

Mert ha kétségesen elismerjük is Szeged város azon óhajának, törekvésének jogos voltát: hogy megyei székhelylyé tétessék; ha mindjárt nagy örömmel látnók is az alföldi magyarság e metropolisának illeten gyarapodását, mely úgy nemzetiségi, mint nemzetgazdasági szempontból föltöbb kivánatos: az ellen mindenestre már most tiltakoznunk kell, mintha Tibád Antal cikkelyéből az volna következtethető, amit a Híradó következtet: hogy t. i. az új Szeged vármegye Pest-Pilis-Solt-Kiskun-, Bács- és Torontál vármegyék kiszakított területeiből, továbbá a mai Csanád- és Csongrád vármegyékéből kerekítsessék ki.

Aki Tibád Antalnak fenthivatolt nagy horderejű cikkelyét figyelemmel, elfogulatlanul olvassa el: lehetetlen, hogy ily következtetést vonjon le belőle vármegyénk jövőjére. Sőt ellenkezőleg: az egész azt az impressziót gyakorolja, hogy a nagynevű írő Csongrád vármegye mai földrajzi képét nem véli — közigazgatási és területi szempontból — a végleges területrendezésnél jelen állapotában továbbra is fenntarthatónak, hanem annak új, a jó és gyors közigazgatás követelményeit mindenben biztosító kikerekítését célozza, amikor jelzi, hogy „Pest-, Torontál- és Bács vármegyék semmi körülmények közt sem maradhathatnak meg mai nagy alakjukban, de Csongrád vármegye sem úgy, ahogy most van”; míg Csanád vármegye székhelyéről, Makóról azt jegyzi meg, hogy abból ugyan még az esetben sem válik soha Lyon, ha nem egy, de két vármegye székhelyvé tétetik.

Szerintünk, a kiváló cikkíró intenciója, amikor ezeket így elmondja — nagyon is világos ahhoz, hogy bármiféle balmagyarázatra alkalom szolgálhatna, főleg olyanra, amilyen a „Szegedi Híradó”-é, mely az itt elmondottak kapasan a f. évi 254-ik számában hozott vezércikkelyben azt mondja, hogy: „Szentes nem akar a megyéhez tartozni, Makó nem való megyei székhelynek, de igenis Szeged, mely különben is természeti centruma az egész Alföldnek.”

Igaz ugyan, hogy a hivatolt cikkely ezt megelőző kikezdésében, annak írója Pest-, Torontál-, Bács- és Csanád vármegyék kiszakított részein kívül Csongrád vármegyének is csak azon terület részleteit kívánja az új Szeged vármegyéhez csatolni, melyek területileg, gazdasági, pénzügyi és igazságszolgáltatási szempontból úgy is Szegedhez tartoznak, illetve hozzá közel esnek; ugyde ezen megdöntetlenül helyes és logikus rendezkedést

lerontja a már közölt következő kikezdéssel, amelyből senki sem következtethet mást, hanemha azt, hogy vármegyénk egyrésze az új Szeged vármegyéhez csatoltatván, *miután Szentes nem akar a vármegye kötelékében maradni*, (csak egyes megférhetlen egyén. Szerk.) ez a Szentesen kívül még fennmaradó vármegyei terület szintén Szeged vármegyéhez vagy esetleg egy másikhoz csatoltassék.

És itt a „Szegedi Híradó” túllő a célon, mert ilyesmí Tibád Antal nagyjelentőségű cikkelyének egyetlen egy szavából sem magyarázható ki, hanem igenis az, hogy: *vármegyénk mai alakját úgy földrajzi, mint közigazgatási szempontból nem tartja a követelményeknek megfelelőnek és így a végleges területrendezésnél annak új kikerekítését óhajlja.*

És ebben tagadhatatlanul igaza van.

Mert aki egy pillantást vet hazánk térképére és abban főleg vármegyénk területére: nyomban megbizonyosodik arról, hogy az, a mai alakjában nem is képez szerves, egységes egészet.

Egy egész nagy terület: Dorosma, Kistelek, Horgos, Tápé kívül esik a vármegye tulajdonképeni természetes határain területileg, de kívül esik egyébként is. Kistelek és Tápé kegyura ma is Szeged, már t. i. aanyiban, hogy ezek italmérsi joga Szegedé volt és parochiáik fölött ma is Szegedé a döntő szó. Ezenkívül az a négy község a csanádi egyházmegyéhez, míg vármegyénk többi községei a vácihoz tartoznak, de a nevezett községek egyébként is mindenben Szegedhez gravitálnak úgy, hogy alig van közöttük és vármegyénk között az ősi hagyományon és a törvény betűjén kívül egyéb szervi kocsos.

És tagadhatatlan, hogy Tibád Antal zemei előtt, a létesítendő Szeged vármegye eszméjének felvetésekor — ez a Szeged vármegye tényleg Pest, Torontál és Bács megyék kiszakított részeiből, az egész Csanád vármegyéből és vármegyénk nevezett négy községén kívül még Sándorfalva és Algyő községekből alakulhatott, mely utóbbi két község ma szintén vármegyénk kötelékébe tartozik; de kétségtelen az is, hogy ezért nem kívánja Csongrád vármegyét egészében feloldozni, megsemmisíteni, mert hiszen különben nem azt mondaná, hogy „Csongrád vármegye úgy, ahogy most van, nem lehet kellő része az új közigazgatási keretnek,” hanem egyszerűen kijelentené, hogy Csongrád vármegye, még történelmi múltja alapján sem tarthat igényt arra, hogy a területi rendezésnél respektáltassék, hanem igenis megszüntendő, területe pedig feloszlandó az új

Szegedvármegye és más szomszédos megye közt.

Aminthogy cseppet sem tartózkodnak vármegyénk székhelyét, Szentest is Makóval, Nagy Károly-lyal és Balassa-Gyarmattal egy rangban említeni, mint olyan várost, mely nem méltó arra, hogy vármegyei központ legyen, mert nem fejlődésképes.

Hogy ezt nem teszi: kétségtelenül igazolja azt, hogy ennek az ellenkezőjéről van meggyőződve; hogy tudja: miszerint Szentest nagyon is fejlődésképes, sőt rohamosan fejlődik és mindenben méltó arra, hogy egy nagyobb, nevesebb vármegye székhelye legyen, mely a következő területi kikerekítésnél a vele most földrajzilag össze nem függő területek elvonásával és más területek hozzácsatolásával erőben, egységben, területben és lélekszámban csak nyerhet.

Igy értelmezve Tibád Antal feltűnést keltő cikkelyét — aminthogy másként értelmezni nem is lehet — őszinte örömmel vesszünk részt azon mozgalomban, melyet a „Szegedi Híradó“ a létesítendő Szegedvármegye érdekében megindít s mint már mondtuk: magyar nemzetiségi és nemzetgazdasági szempontból is határozottan kívánatosnak tartjuk, hogy Szeged e régi és jogos kívánása megvalósuljon.

Hogy Szentestre különösen, de egész Csongrádvármegyére mily előnyöket várunk az új területi rendezéstől: erre legközelebb visszatérünk.

— i. s. —

Merénylet a vendégjog ellen. Bizvást annak nevezhetjük azt a legújabb, minősítettétől durva és a tisztességes hírlap-irodalomtól merőben idegen támadás, melyet a „Szentesi Lap“ f. évi 109-ik számában intéz Zsilinszky Mihály főispán ellen abból az alkalomból, hogy a főispán Bethlen András gróf földmívelésügyi miniszter ittléte alkalmából szintén kiment a Tüzköveshez az illusztris vendéget ádvözölni.

Mert az a petrolőr-szagu durva czikkeyeske a mellett hogy stilje az íróját eléggé jellemzi, valójában a legrútabb visszaélés, valóságos merénylet a vendégjog ellen s szinte csodáljuk, hogy Fekete Márton társulati főigazgató, a ki a miniszter tiszteletére a Tüzkövesnél az ebédet adta s aki e szerint ott az alkalommal házigazda volt, nem érzi szükségét annak, hogy a leghatározottabban tiltakozzék az ilyes vakmerő merényletek ellen, a nyilvánosság előtt ítélvén el e durva támadás, melyet egyik vendége a másik ellen, egy magánbeszélgetés *elferdített* közlésével intéz, mely beszélgetésbe az a merénylő be sem vonatott, melyet tehát úgy kelle ellesnie, hogy — *gavallér, úri szokásához híven, belőle hazug fegyvert kovácsoljon.*

Sajnáljuk, hogy ez a házigazda tiltakozás elmaradt, mert míg egyrészt ez a körülmény csak szarvat ad az ilyen durván támadóknak, másrésztől bennünket is indoklásra kényszerít, amennyiben fel kell tárniunk az igaz helyzetet a közönség előtt, el kell mondanunk azt a beszélgetést, mely a miniszter és asztaltársai közt folyt, hogy a közönség is lássa, miként működik a petroleum bizonyos hírlapírásban s mennyi szavahihetőséggel bír az ilyen petrolőr-hírlapírás.

Történt pedig a dolog akképen, hogy

ebéd fölött szóba kerültek az itteni védőtársaság mentén levő nagyobb birtokok s ezek közt a Kéry féle is, mire egy vendég azt a megjegyzést tette, hogy ezen birtok most végrehajtás alatt áll.

— Így hát Kéryt is elérte a Nemezsis' és elhull a mérgese; — jegyezte meg erre a főispán és a miniszter tudakozódására elmondta, hogy ez egy igazga ember, ki folyton csak bajt csinál a vármegyében, legutóbb is egy jegyzővel volt baja, sürgönyözött a belügyminiszternek és ő neki (a főispánnak) is s hogy ennek folytán a jegyző ellen a fegyelmi vizsgálat folyamában is van.

E felvilágosítás után egy más vendég, kinek nevét nem tartjuk szükségesnek megnevezni, azt jegyezte meg: „Ej, jobb erről nem is beszélni. Legtalálóból arra, amit a köznép mond: „nem Kéri, hanem viszi“ s hogy „ahová ez az ember lép, a fű is kihál a lábnyomán.“

Ennyi volt az egész, mert a sajtópőről a főispán említést sem tett, de nem is tehetett, mert hiszen tudnia kellett, hogy e sajtópőr tárgyában ekkor már lent volt a kir. főügyész helyettes azon véleményes jelentése, hogy a sajtópőr nem indítható meg, amennyiben Kéry az inkriminált hírlapi közleményben csak azt írja, hogy a jegyző könyvet előre is hamisítottak jelenti ki, de hamisítót nem nevez meg s így a cikk nem is érinti legkevésbé sem dr. Cicatricis Lajos főszolgabíró becsületét vagy hivatali reputációját.

Hanem persze, a petrolőr-támadás intézőjének nem is az fájt, hogy tesznek-e megjegyzést Kéryre, vagy nem?

Hanem fájt neki, hogy a főispán egyáltalán beszélt a Nemezsről, mely a vármegyében örökösén izgágáskodó egyéneket előbb-utóbb eléri.

Találva érezte magát e megjegyzés által és ezért a nagy epéskedés — ezért a vendégjog ily durva lábbaltiprása.

Üjdonságok.

Szentest, 1890. szept. 18.

— **A miniszter utja.** Bethlen András gróf földmívelésügyi miniszter, kinek a mi társulati védőgátjainkon megejtett szemleutjáról lapunk legutóbbi számában írtunk, Felgyőről a f. hó 14-én Szegedre utazott s többek közt kíséretében volt Zsilinszky Mihály vármegyei főispánja is, ki csak Szegedről utazott aztán Csabán át Budapestre. Szegeden a miniszter tiszteletére Pálffy Ferenc polgármester rendezett a Tisza szálló kistermében társas vacsorát, melyen főispánunk tápraesett pohárköszöntőben éltette Bethlen minisztert. Másnap a miniszter és kísérete hajóra szállt, hogy a vedresházi átvételést megtekintse, majd visszatérve Szegedre, délben Kállay főispán vendége volt s aztán visszautazott a fővárosba.

— **Megrendszabályozott löverseny.** A „Csongrádvármegyei gazdasági egyesület“ által e hó 28-ára tervezett löverseny programjában méltán feltűnik az a megszorító paragrafus, hogy: „versenyző csakis a csongrádvármegyei gazdasági egyesület tagja lehet“, mert annak a passzusnak most, mikor tért kell még hódítani a löversenyeknek is és feleltetni iratuk az általános érdeklődést, csak az esetben lett volna szabad a programban helyet foglalnia, ha hogy az egyesületnek löverseny tartására irányuló törekvését egy, Csongrádvármegye gazdaközönségéhez intézett nyilt

felhívás előzi meg, mely e közönséget az egyesületbe való belépésre felhívja és e felhívást a többek közt azzal is megokolja, hogy az egyesület által rendezett versenyben általában csak egyleti tag vehet részt. Így, ahogy az egyesület ma áll, közvetlen az újraberendezés után, a löversenynek az a megrendszabályozása ha talán nem is rontja le teljesen a sikert, de mindenesetre kétségessé teszi, mert vajmi csekély az egyesület tagjai közt azon lótlalajdonosok száma, kik lovakkal kiállhatnak a verseny gyepére futtatni.

— **Forró kása.** Az a híres szentiványi ének, amelyről tudva van, hogy eleje csak kerülközik, de a végét halandó ember nem képes bevárni, hasonmásra lett egyik lap-társunknak „Szentest önálló törvényhatóság lesz!“ című vezércikkisorozatában, mely immáron a szerzője jóvoltából a VI-ik folytatáshoz jutott el, anélkül, hogy valamit mondott volna. Mert ami e hosszú lélegzetű cikksorozatban eddig elmondott: az mind csak exepozíció. A bonyodalommal, főleg pedig a kibonyolítással és az ebből folyó drámai igazságszolgáltatással máig is adósa a szerző a közönségnek, mely pedig alighanem egy cselekségek majd a vég nélkülinek ingerkő közleménnyel, mint a kínai színházak nézőközönsége: a 32-ik felvonásig csak végig nézi a színrehozott drámát, de ekkor aztán kifogy a türelme s mert az éhség is kergeti, ott hagyja eladódva a szereplőket: játszanak maguknak. De szerző is alighanem úgy jár, mint az egyszerű drámaíró: belefogni csak belefog a rémármába, de kimászni aztán maga sem tud belőle. Hiába no, forró a kása nagyon s bár részben már ki van távalva: csak kerülgeti a macska, de belenyulni nem mer, mert fél, hogy megégeti vele a nyelvét.

— **Gyilkosság.** Azzal védekezik, hogy részeg állapotban követte el Agócs Rozália ellen azt a gyilkos merényletet, mely a szerencsétlen asszony életét ki is oltotta, de azért nem kevésbé gyilkos Király András kisladányi illetőségű 30 éves tanács és az igazság keze nem kevésbé fog rá súlyosodni. A gyilkosságot az elvetemült ember egy bicakával követte el a f. hó 15-én virradóra Cs. Balogh József donáti tanyáján s ahogy hasba szúrta áldozatát, még a belső lágrészes is kifordultak az áldozatának, kit a f. hó 16 án hoztak be a városi kórházba, míg gyilkosát a rendőrség a bünyenyítő járásbírósnak, mely Szegedre fogja a törvényszékhöz be-kisérteni, hogy méltó büntetését emyerje.

— **Új pénzügyigazgató** A szegedi pénzügyigazgatóságna Fináczy Gyula pénzügyigazgatonak Budapestre történt áthelyezése folytán megüresedett főnöki állására Csicsár Gyula eddigi nyiregyházi pénzügyigazgató lett kinevezve. A kinevezett alapos ismerője a vármegyének, mert korábban már 30 évig hivataloskodott a volt szegedi kir. adófelügyelőségénél s a pénzügyigazgatóságok szervezése után ugyanitt Fináczy is helyettesítette s Nyiregyházra is Szegedről nevezték ki.

— **A főkapitány pártfogottjai.** Szinte k edvünk volna azzal kezdeni hogy: „bolond az eset,“ mert valójában az és szinte operett keretbe illenek. Jó Arady Kálmán rendőrfőkapitány az operett egyik buffója s a másik az a tetszészerinti elzúllott esavargó, aki — ahogy városunkba beteszi a lábát, menten biztos otthonra lel a jószívű főkapitányi vendégszerelő házában, mely aazonfál — roz nyelvek mondják — igazi ments-vára a kacér-facér szobalacso-knak is Hogy aztán ez a tetszés szerinti másik buffó, merő háladátsághal meglopja a jövőjét, akinél pedig biztos búvhelyen volt esetleges bűnvád

eljárás tárgyát képező üldözések ellen — ez ismét operetti fordulat, mely egészen alkalmatlan arra, hogy a nézőközönséget megelégedtesse. És kacag is az egész város, kacag a járá-bíróság, a csendőrség, a rendőrség, sőt maga **Arad** főkapitány is, hogy rajta ez a fura dolog megesett és pedig a következőképen: Nemrég történt, hogy egy **Kinda** Albert nevű, ilmanauai illetőségű, 25 éves, foglalkozás nélküli csavargó érkezett Szentesre, valószínűleg Csongrád felől, mert ahogy ide ért, nyomban szemébe tűnt az az emeletes épületeske ott a kucihaludnál, melyről a szimatja azt mondta, hogy bizonyosan ez lesz a városi rendőrség tanyája. S hol keressen egy szegény, foglalkozás és igazolvány nélküli csavargó menedéket, ha nem a rendőrségnél? Embertünk hát bátran kopogtatott be az emeletes épület legközelebbi ajtaján, amelyen belől a főkapitányt találván, e jölekkü, atyáskodó úr által menten el is helyeztetett a saját vendégszerető hajlékában. **Kinda** Albert azonban egy öltő ruhában érkezett Szentesre és az az egy is vajmi fogatósok lehetett, úgy hogy szükségét érezte a ruhakeresésnek. S hol szerezhette könnyebben, mint szíves házi gazdájánál és annak lakójánál? Hiszen azok dusskálkodnak az e felében. Szépen kiki piprozta hát magát, szerzett egy egész ruhatárt, és pedig 2 kabátot, 2 mellényt és 2 nadrágot, két pár cipőt, 2 lábravalót, 4 inget, ugyanannyi gallert, 5 zsebkendőt, 5 nyakkendőt, 6 pár harisnyát s hogy tudja, hányat ütött az óra: egy nikké órát is. Továbbá, a ruhátár elhelyezéséhez szükséges 3 pldsziáng. Személyes bátorsága megővésére szerzett továbbá egy forgó pisztolyt 7 lötténylennel és egy hatalmas főkapitányi bórbotot. S mert orrontotta, hogy a szerzés e módja nem vezet jóra, idején kerekelt oldván, vitt magával az éhség ellen 2 egész sonkát, egy disznósajt és egy rúd szalámit és minde szerzeményeivel aztán vigan indult útnak Szt.-Márton-felé. Történt pedig mindez a f. hó 13-án, fényes nappal, a délelőtti órákban, amikor is aztán a főkapitány megkeresésére a csendőrség üldözötte vette a megszokott vendéget, kik **Dobay György** és **Ranzov Ferenc** el is fogtak a szemtámlonni szőlők alatt, hogy visszakísérjék vendégszerető házigazdájához. A furszan szerzett holmikat, a szalmi kivételével érintetlenül is találták a szökevény-vendégnek, ki a városához előtt még egy hü szökési kísérletet tén. Mindhámba! A sors könyvében az volt megírva, hogy az igazságügy vendége legyen és a csendőrök újból csak elfogták, hogy biztos ráz alá jusszon. — Eddig az operette. S ennek kapcsán egy szerény kérdésünk van a főkapitányhoz: Vajjon azt a **Holczner** nevű foglalkozás nélküli egyént, akire a figyelmét felhívtuk, kiutasított-e már a városból? Vagy azt is hajlékába fogadja?

Jegyzőválasztás az ipartestületnél.
A dr. **Tusnády** Antal lemondása folytán megüresedett ipartestületi jegyzői állásra az ipartestületi előjárásból a f. hó 17-én tartott gyűlésében **Jankó** Antal választotta meg, ki a jegyzői képesítésen kívül még jogot is végzett s j kiben e szerint a testület szak-képzett munkaerőt nyer.

Egyleti hír. Az országos vörös kereszt egylet szentesi főlkja a f. hó 16-án tartott választmányi gyűlésében jótékonycélú táncvígalmi rendezését határozta el a hazai tűzkárosultak javára. Vegre hát ez az egyletünk is a cselekvés terére lép és annyi meddő, dugába dőlt terv után eljut egy táncvígalmi rendezéséig. Hogy ezt a vigaságot a hazai tűzkárosultak javára rendezzi: élénk bizonyossága annak, hogy hivatását jól fogja fel s mi csak azt kívánjuk, hogy ezt az első lépést minél fényesebb siker koronázza.

Súlyos baleset. Az emberi gyarlóságnak, mely nem egyszer ragadja tulzásra ugy a gondolkodásában, cselekedeteiben, mint munkájában még a szakavatott embert is oly gyakran az észszerűség mellőzéseivel oly kivihetetlen dolgok kisérlézésére csábítja, melyeket józan, megfontolt után maga is istenkísértésnek tartana, lett csaknem áldozata **Madarasi Papp** Sándor másodmagával, ki a f. hó 15-én este felé kukoricával jól felrakott kocsin indult hazafelé tanyájáról. *Nem akarta már ezt a kis termést kinn hagyni mivel az eleje már idehaza van s úgy gondolta, hogy ezt a két kocsiara való kis maradókat evvel a kocsiával hazaszállítja.* Hát biz az istenkísértés volt, este elindulni kukoricával megrakott kocsit tetején. E vakmerősége azonban nem is maradt büntetlen, mert a környégy csárdánál a kocsi egy kútba került nagyot zökkent s a szabadon levő kukorica meg-

csuszott a felhuzott oldalakban, a kerekék alá lökve **Madarasi Papp** ott és a mellette ülő szegény asszonyt, kinek fején ment keresztül a kerek, megnyomva s fél fejéről valamint karjáról a bört lehorsova. **Madarasi Papp**-nak szintén a karján ment keresztül a kerek. Reggel ott találták mind a kettőt, az asszonyt eszméletlenül s mind a kettőt hordágyon szállították haza. Az asszony a kórházban fekszik súlyos sebekben s csak a véletlennek tulajdonítható, hogy **Madarasi Papp** nak az erő és idő takarításának illetően kísérletezése életébe nem került.

A felebaráti szeretet nevében rendez a vöröskereszt-egylet helybeli főlkja a f. hó 28-án tartandó löverseny alkalmával táncmulatságot a hazai tűzkárosultak javára. A rendezőség kerülni óhajtat minden fényűzést és egyszerű, kedélyes mulatságban akar módot nyújtani a jótékony-ság gyakorlására. Hogy minél nagyobb öszszegyet nyújthasson a tűzkárosultak javára. A helybeliek részére külön meghívót nem bocsát ki, hanem egy általános értesítésben hívja meg városunk és vidékének közönségét és kéri fel, hogy minden tisztességes ember tekintse magát az értesítés által meghívottnak. Az értesítést és felhívást lapunk legközelebbi száma egész terjedelmében fogja hozni. Most sietünk olvasóinkat előre értesíteni a kedélyes mulatság mulatságáról, melynél a belépti díj: személyleg 1 frt. Családjegy 3 frt lesz. A bál esti 8 órakor kezdődik. Alkalmatlan idő esetén, ha a löverseny elhalasztatik, e táncmulatság is október 5-én tartatik meg.

A gózkazánfűtők tanfolyama. A budapesti állami középipariskolában (Budapest, VII. ker. Népszínház utca 8. sz.) október hó 1. napján nyílik meg s november közepéig tart. *Ezen a tanfolyamon a különféle szerkezetű locobomil és stabil gézmozgók szerkesztését és kezelését tanítják.* Tanulólul felvételték a 18 életévüket betöltött, olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s ezek segédei, a fémek feldolgozásával foglalkozó gyárak munkásai, továbbá olyan napszámósok, a kik már foglalkoztak a kazánok körül teendővel. A belépőtől erkölcsi bizonyítvány ki-vántatik. — *A tanfj 3 forint, mely öszszegyet a beiratás alkalmával kell lefizetni.* A beiratások f. évi szeptember hó 20. napján kezdődnek s október 1. napjáig tartanak. — A felvételeir jelentkező munkások tartoznak munkakönyveiket előmutatni, azok a kik munkában állanak, a munkakönyv helyett a munkadótól hozhatnak bizonyítványt arról, hogy jelenleg melyik szakban dolgoznak.

Schwarze Seidenstoffe 60 kr. bis fl. 11.65 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 180 versch. Qual.) — vers. roben- und stückweise porto. u. zollfrei das Fabrik-Dépot G. Henneberg (K. u. K. Hofleit) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. (1)

Értesítés.
A „Csongrádmegegyi gazdasági egyesület“ t. tagjai részére

Az egyesület igazgató választmányja 1890 év június hó 8-án tartott ülésén, azon határozatot hozta, miszerint a tagok évdíjai, nem valamennyi eddigi évről (1885 től) szedessenek be, hanem az elmúlt évek közül csakis egy évre (1889-re.) 1890 évtől kezdve pedig folytatólagosan minden évre leszen tagdíj fizetendő. — Mely határozat értelmében — az egyesület titkársága által, mind-azoktól, kik még egy évre sem fizették le tagsági díjukat, jelenleg egyszerre két évi tagsági díj fog beszédetni.

Felreértések kikerülése szempontjából, kivánatosnak tartottam, ezen határozatot a csongrádmegegyi gazdasági egyesület t. tagjaival ez úton is közölni, nemkülönbön becses tudomásukra hozni, miszerint ezen tagdíjak behajtásával az egyesület szolgálja: Réczei Gábor lett megbízva.

Szentes, 1890. szept. hó 15-én.
Gyárfás Desső,
egyleti titkár és pénztáros.

Nyilvános számadás:

A szentesi iparos ifjak képző és segélyező egylete által f. évi aug. 20. 21. 22. 23. 24. napján rendezett segédmunkakiállítás — bevételei és kiadásairól.

Bevételek: Kereskedelem-ügyi m. kir. minisztérium adománya 50 frt. Szentes város adománya 30 frt. Szentesi ipartestület adománya 20 frt. Szentesi takarékpénztár adománya 10 frt. Szentesi vidéki takarékpénztár adománya 1 ár., tíz frankos arany és 5 frt. Szentesi hitelszövetkezet adománya 10 frt. Csongrádmegegyi hitelszövetkezet adománya 5 frt. Szentesi kölcsönös segélyező szövetkezet adománya 5 frt. Korós és fazekas mesterek adománya 3 frt 80 kr. N. N. iparos adománya 1 frt. Gyűjtésekből: Krecsmári Rózsa és Kotvics Juczka kisasszonyok ivén 16 frt 10 kr. Krecsmári Rózsa kisasszony ivén 1 frt 70 kr. Sárdi Vilma kisasszony ivén 10 frt 30 kr. Kolpaszky Julcska kisasszony ivén 1 frt 25 kr. Deák Mariska kisasszony ivén 5 frt 60 kr. Sárdi János dr ivén 2 drb ezüst huszas és 4 frt 80 kr. Belépti jegyekből: 107 frt 80 kr. Feldíftizetésekből 14 frt 10 kr. Bazártárgyakból 50 frt 19 kr. Kiállított tárgyak eladási árából 22 frt 50 kr. Összesen 374 frt 14 kr.

Kiadások: Engedélyért 1 frt. Jutulmakra 2 drb tíz frankos arany 2 drb ezüst huszas, 74 frt 6 drb aranyér 34 frt 20 kr. Vellis Vilmosnak bazártárgyáért 38 frt 98 kr. Kiállítási okmányok számlájáért 39 frt 50 kr. Bejelentő-ívek és beléptijegyek nyomdai számlája 9 frt 50 kr. Stark Nándor számlájáért 6 frt 82 kr. Kiállítás díszítéséhez kellékek és napszámósoknak 5 frt 45 kr. Szállítmányért 1 frt. Csösznek éjjele számlájáért 3 frt. Eladott tárgyakért visszafizetés 22 frt 50 kr. Bélyegekre 1 frt 32 kr. Összesen: 227 frt 29 kr. Levonva a kiadást a bevételből maradt az egylet javára 136 frt 85 kr. Feldíftizeti kegyeskedte: Dr. Mátéffy Ferenc 2 frt. Török József 30 kr. Fischer Albert 50 kr. Bartha János ügyvéd 70 kr. Lakos Lajosné asszony 50 kr. N. N. 10 kr. Goldstein Mór 2 frt. Dobray Sándorné 50 kr. Kaas Gusztáv és neje 1 frt 80 kr. Hankiss Károlyné urnő 90 kr. Soós Mihály, kovács és neje 1 frt. N. N. 40 kr. Nagytiszteletű Petrovics Soma 2 frt. Hollósy János 1 frt.

Szentes, 1890. szeptember 8-án.
Rácz Zsigmond, egyj. alelnök. *Petrovics Soma,* egyj. elnök.
Korsós Toth Sándor, ellenőr. *Kanász Nagy Antal,* egyj. pénztáros.

Irodalom.

A „**Vasárnapi Ujság**“ szeptember hó 14-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Ballagi Mór. (Arcképpel). — Ballagi Mór ajánlatása az akadémiai tagságra. (Kézirat hasonmások.) — A jó Becski káplár. Költemény Dömény Józseftől. — Furnica, vagy a hangyák királynője. Kárpáti legenda, írta Carmen Sylva. — Aranyország fővárosa, (8 képpel: Abrudbányáról és Verespatakról.) Dr Szász Károlytól. — A halál napja. Jurjevskaja Katalin hercegnő emlékirataiból. — Bracc Károly. (Arcképpel.) — Utazásom Persiába. Irta Dr Kégl Sándor. — Vasutak a hadviselés szolgálatában. Divaltelv. Izától. (Képekkel) — Irodalom és művészet. — Egyletek és közintézetek. — Mi újság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Képtálcány. — Sakkjáték. — Hetinaptár.

A „**Vasárnapi Ujság**“ előfizési ára negydedve 2 frt, a „**Politikai Újdonságok**“-ka együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadólhivatalában (Budapest egyetem nta 4. sz.) megrendelhető a „**Képes Néplap**“ legolcsóbb újság a magyar nép számára, fél-évre 1 frt.

Színház.

Végre a szezon vége felé kerülköztött egy a thália papnói közül a ki megtalálta az utat a közönség szívéhez. Pedig hát nyancsak nekidurálták eleintén magukat valamennyien, de lassan-lassan elmaradoztak, mert úgy találták, hogy nem olyan könnyű ahhoz hozzá férközni, mint hitték. A tapintatosság kívül kell hozzá még bizonyos tehetség, kellem, szeretetreméltóság is.

Nógrádné e tekintetben szerencsés; amit megtagadott tőle a természet fizikum dolgában: bőven kipótolta tehetségben, szeretetreméltóságban, melyekkel aztán az első perctől meghódította a közönséget, folyton fokozva a fellépéi iránt való érdeklődést míg aztán szombatán a saját jutalomjátékán betetétte a „Bál után“ című magánjelenetben csillogtatott művészetével, melylyel az egész közönség osztatlan elismerését vívta ki ugyanarra, hogy részére minden szerepben tart fenn helyeslő tapsot.

No de megis érdeklő, mert egyik szerepében elragadóbb mint a másikban, hogy szinte gondolkodóba ejti az embert: melyik is hát a legjobb a sok közül.

Hát nézetünk szerint a szombaton, jutalomjátékán eljátszott „Bál után“ című vig. magánjelenet tetézte be eddigi sikerét, mert ezuttal valóban olyan tökélyre emelkedett, mely már a művészettel határos.

A bálból hazatérő leány kellemes viszaemlékezéseinek és százfélé apró aggályainak, tündéseinek minden fázisán átvette a közönséget — s míg a mamák szívében a leánykori visszaemlékezések özőnét keltette fel, a fiatal leánykák kelében édes sejtelmek, titkos vágyak hurjait pendítette meg, hogy szinte csak a lantos hiányzott, ki e hurokat megszólaltassa.

Élethű képét adta a bál elkenyztetett tündérének, aki majd simulékony, majd duzogó, szerény majd kihívó, engedékeny és parancsoló, hódoló lovagjaival szemben. Majd az irigység vesz rajta erőt, vélt vetélytársnője sikere miatt s mint boszúló cherub csap le, kiragadni Ő-t e szíren varázköréből.

Szóval, mindazon érzelmeket, melyek egy bában és azután egy ifjú leánykebelben átviharzanak annyira sikerülten, művészielen mutatta be, hogy a közönséget is magával ragadta és felvonás végén frenetikus tapsvihar és eljénzés jutalmazta játéka, melyért háromszor hivaták a lámpák elé. Hát ez már olyan kitüntető kegye a publikumnak, aminőt nálunk csak kevés színész, és csak ritkán érhet el.

Igy aztán nem csoda, ha az utána következő darab „A csók“ előadása, — mely egyike a legkitűnőbb vígjátékoknak, — mert ebben már a jobbakkal roszabbakkal vegyes szerepeltek — nem sikerült annyira. Mert hát minden ízében tökéletes előadást nem is produkálhat egy olyan, társulat, melynek sorai sokkal léghozosabbak, semhogy minden szerepre jó színész kerülközhessen. Így aztán a roszabbak lerontják a jobbakkal által elért sikert is, mert míg Nógrádné kitűnő Maritta volt, addig Boross, az ő partnere, egyike a legsilányabb Carlónak. Morvay (Sevér) igen szépen mutatta be a természet törvényei által leigázott, és emberi gyarlóságokban leledző királyt. Igen jó (Adolár) volt Halmay de gyenge Augéla Szekulics Ida. Sikerülten alakította Bezeny Anna a királyné méltóságáról megfeledezett és a hiuság

ördöge által megejtett gyöngye, de nem bü nös nót.

A fogatkozások dacára eléggé tűrhető előadás volt. De tűrhetlen a közönség azon részvétele, közönye, melyet ez estén tanusított, távollétével tündöklőlvén. Meltó büntetés rá nézve az, hogy nem gyönyörködött Nógrádné művészetében.

Vasárnap közkívánatra harmadszor adatott „Nani.“ Ez előadás az első két előadást is fölülmúlta. A kis közönség igen jól mulatott a szereplők ügyes játéka.

Hétfőn népelőadásul „A vén bakancsos és fia a huszár.“ vig népszimnű adatott elő. Az előadás egészében nagyon vonatott és nehézkes volt, csak egyes jelenetek jutottak érvényre, melyeket Nagy Gyula (Haugos kántor) meglehetősen kidomborított. Bailla (Veres csaplár) a handa-bandázásával csaknem idegessé tette a közönséget s mert szerepét nem tudta, a jelenéseit a maga esze után alakította át, persze az eredeti szöveg rovására, amiért bizonyára nem lesz iránta hálás a Szigeti muzsája. Sziklay (Friczi) ügyes maszkjával és játékaival többször megnevetette a közönséget. Űgyes kis Lidi volt Nógrádné és Ilonka Kissné.

Kedden Lénárdné, a Halmay-társulat egyik legjobb színésznőjének jutalomjátékul „Válás után“ kitűnő vígjáték került színre, ismét nagyon gyér publikum előtt. A közönség mind tartózkodóbb a színházlatogatástól, mert nem látja igényeit kielégítve s az igazgató kecskegötti ígérteben csalódva, e fölötti bosszankodásában még a jobb szereplőköt is megvonja pártfogását. Pedig Lénárdné, ha valamikor, úgy bizonyára Bonivárné szerepében megérdemelte volna a közönség érdeklődését. Űgyesen mutatta be az anyósoknak azt a számított, házártsos és sokat átkozott legrosszabb fajtáját, kikre borzalommal gondolnak a vők. Igen jó Bourgané volt Nagy Gyula, Champeaux Morvay. Szeretreméltó Gabrielle Nógrádné és ügyes Diána Kissné; Sziklay (Duval) bár e szerep éppen nem esik az ő játékkörébe, megmutatta, hogy a jó színész, akiben igaz hivatás és kellő színésztemperamentum van, még akkor is jól megállja a helyét, ha 7—8 külfülfé szerepet is kell egy héten eljátszania, sőt még akkor is, mikor a szerepét — mint ez estén — nem tanulta be kellően.

Tegnap, szerdán este, három apróság került színre, melyekről lapunk jövő számban referálunk.

KÖZGAZDASÁG.

A gazdaközönség figyelmebe.

A csongrádmegyei gazdasági egyesület titkársága — az egyesület tagjai részére — a mezőgazdasági gépvásárlás s biztosítás terén előnyös kedvezményeket eszközölt ki s ebből kifolyólag a gazdaközönség tudomására juttatja — miszerint a mezőgazdasági gépek és eszközök bevásárlásánál — tanácsa — a gép vagy eszköz kiválasztása — az azzali bánásmód megismertetése s végül azok árából — melyek legkisebb kifizetése; nem különben a mezőgazdasági biztosításnál előnyös fizetési feltételek kieszaközlése által, az egyesület mindenesetre figyelemre méltó kedvezményekben részesíti tagjait.

A menyiben az egyesület a gazdálkodás mikéntjére — hivatásból kifolyólag — szintén előmozdítólag kíván hatni, — nemkülönben az ott felmerült eredményekről tudomást szerezni, felhívtnak a gazdasági egyesület t. tagjai — valamint az összes gazdaközönség; miszerint teljes bizalommal forduljanak az egyesület titkárságához, hol minden kérdéssel a legszívesebben fogják

felvilágosítani — esetleges újítások s kísérleteknek pedig, a másutt már e téren szerzett tapasztalatok közlése által terveik kivitelére hathatos támogatást nyerne.

Az állattenyésztés terén — tenyészállatok kiválasztása — esetleg bevásárlása tenyész-irány meghatározása — valamint a tenyészésnél követendő eljárásról — örömmel fog mindenkor felvilágosítással és tanácsal szolgálni.

Ugyannyi a növénytermelésnél is — hol vetésgörög beosztása, meglévőek változtatása — vetőmag beszerzése — talajművelő gépek, ekék, boronák, vetőgépek stb. ajánlása s mint említve volt, kedvezményes áron történendő beszerzésében a titkárság készséggel segítkezik.

Felajánlja magát továbbá a titkárság, minden, a gazdaságban eladás vagy vétel tárgyát képezhető termények közvetítésére, cégek ajánlása, esetleg az üzlet lebonyolítására.

Kölcsönök kieszaközlése, hitelműveletek véghezvitele, földhitelintézeti ügyetek, convertálás, stb. egyáltalán minden pénzügyi művelet végrehajtásánál, tanácsal készséggel szolgál; megbízás esetén gyors és pontos eljárás által, a megbízó érdekét véve első sorban tekintetbe, teljes megelégedésre fog működni. Nemkülönben minden birtok eladás és vételnél, becslés-leltárak készítése, szerződések szerkesztése által hasznosan fog közreműködni.

Mindezek után megjegyzendő, miszerint bármiféle teny elősorolt szolgáltatást, a gazdasági egyesület tagjai részéről, a titkárság, semmiféle díjazást el nem fogad.

Vasúti menetrend.

(Pusztá-Tenyő—Kun-Szent-Márton—Szentes között.)

Ervényes 1890. június 1-től.

Szentes—Szolnok.

Szentes indul	5 o 35 p	éjjel,	12 o 05 p	d. u.
Töke érkezik	6 o 11 p	éjjel,	12 o 41 p	d. u.
Ksz.-Márton	6 o 51 p	d. e.,	1 o 29 p	d. u.
P.-Homok	7 o 23 p	d. e.,	1 o 53 p	d. u.
T.-Földvár	7 o 41 p	d. e.,	2 o 17 p	d. u.
Martfű	7 o 59 p	d. e.,	2 o 36 p	d. u.
Kengyel	8 o 34 p	d. e.,	3 o 11 p	d. u.
P.-Tenyő	8 o 55 p	d. e.,	3 o 30 p	d. u.
Szajol	9 o 15 p	d. e.,	3 o 50 p	d. u.
Szolnok	9 o 44 p	d. e.,	4 o 25 p	d. u.
Budaestre ér.	1 o 55 p	d. e.,	7 o 45 p	éjjel.

Szolnok-Szentes.

Budaestől indul	8 o 49 p	éjjel,	8 o 15 p	d. e.
Szolnok	3 o 45 p	éjjel,	11 o 41 p	d. e.
Szajol érkezik	4 o 20 p	éjjel,	12 o 29 p	d. e.
P.-Tenyő	4 o 42 p	éjjel,	12 o 41 p	d. u.
Kengyel	5 o 11 p	éjjel,	1 o 00 p	d. u.
Martfű	5 o 29 p	éjjel,	1 o 36 p	d. u.
T.-Földvár ér.	6 o 01 p	d. e.	2 o 03 p	d. u.
Homok	6 o 20 p	d. e.	2 o 15 p	d. u.
Ksz.-Márton ér.	7 o 19 p	d. e.	2 o 54 p	d. u.
Töke	7 o 38 p	d. e.	3 o 25 p	d. u.
Szentes	8 o 13 p	d. e.	4 o 09 p	d. u.

A csongrád félegyházi h. e. vasút menetrendje.

Ervényes 1888. szept. 16-ától.

Szeged—Csongrád.

Szegedről indul	11 o 9 p	d. e.,	2 o 18 p	d. u.
Félegyházáról	12 o 15 p	d. e.,	5 o 49 p	d. u.
K.-K. Szállásról	12 o 43 p	d. e.,	6 o 12 p	d. e.
Csongrádra ér.	1 o 11 p	d. e.,	7 o 03 p	d. e.

Csongrád—Szeged.

Csongrádról indul	9 o 40 p	d. e.,	2 o 15 p	d. u.
Kiskun-Szállásról	9 o 52 p	d. e.,	3 o 1 p	d. u.
Félegyházáról	10 o 29 p	d. e.,	3 o 36 p	d. u.
Szegedre érkezik	1 o 05 p	d. e.,	5 o 59 p	d. u.

Félegyházáról Budapest felé indul:

Gyorsvonat	11 o 59 p	d. e.	Személyvonat	4 o 18 p	d. u.
Omnibuszvonat	7 o 18 p	d. e.	délélt.		

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc.
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Nyiltér.)*

Karmester,

ki a katonaságnál is ugyanilyen állást foglalt el, szerény igények mellett állást keres.
Cím: Karmester, Szeghalom, Békésmegye.

* E rovathatn közlöttekért nem vállal felelősséget a Szék.